

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعید افغانی د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

د مولانا سعید افغانی: آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان ته بڼه راغلاست!

پرهان الدين « سعیدی »

تاریخ نشر: 8 جنوری 2023 میلادی

بُخْلُ « بخیل و حسود » کیست؟

بخیل گر بود زاهد بر و بحر
بهشتی نباشد به حکم خبر
« ؟ »

بُخْلُ به صورتهای گوناگونی « بُخْلُ ، بُخُول ، بُخُول ، بُخُلُ و بُخَلُ » قرانت شده ؛ و در اصطلاح عبارت از « بخیل ، حسود و خسیس » میباشد و همچنان « تنگ چشمی ، تنگ نظری ، مال پرستی خودخواهی و... » را نیز میگویند که در مقابل « سخاوت ، سخی ، کریم و بخشنده » قرار دارد.

منشأ و ریشه رذایل ، حسادت است ؛ حسد از نظر معنوی نشانه کمبود شخصیت ، نادانی ، جهل ، کوردلی و نقص ایمان میباشد، بر علاوه اینکه نفس را در اختیار حيله و نیرنگ شیطان قرار میدهد بلکه باعث میشود تا « سعادت و حسنات » را نابود کند.

خصایل و اسباب بُخْلُ : « غیبتگر ، بد گو ، عیب جو ، منت گذار ، سخن چین ، متملق ، حریص ، کینه توز ، حقارت ، انتقام جو ، متکبر ، غضبناک ، خشمگین ، لجوج و ستیزه جو » میباشد و از جانب هم بنابر خباثت نفس که دارد ، توان تحمل و دیدن « صحت ، خوشی ، آرامی ، ثروت ، علمیت ، سعادت و خوشبختی » دیگران را نداشته و در صدد ضرر و زیان آنها بشکل مختلف میشود.

بُخْلُ « بخیل » : حاضر نیست تا از نعمات مالی و معنوی که رب العالمین از فضل خود به او عطا کرده ؛ در جایی که « عقل و شرع » لازم میداند ، انفاق نماید از جانب هم او در مقابل آن « تنگ چشم ، تنگ نظر و خسیس » است ، و دیگران را از اعانت و کمک نیز مانع میسازد و به این اساس آنچه که به آن بُخْلُ ورزیده در روز قیامت ، طوق گردنش می شود .

بُخْل « خسیس »: کسی است که کمترین حظ و لذت را از نعمات زندگی خود میبرد و در مقابل از موفقیت کامیابی، خوشبختی و سعادت دیگران سخت غضبناک و خشمگین میشود و توام با نفس شیطانی « نفس اماره » که دارد، باعث « نفاق، تشدد و خشونت » در بین دوستان، خانه و خانواده و حتی در اجتماع، میگردد.

بُخْل « حسود »: کسی است که نفس اماره آن علاج ناپذیر است؛ حتی بر فضل و مرحمت الله سبحانه و تعالی حسادت میورزد و در صورتیکه ساحه نفوذ آن در اجتماع توسعه پیدا کند باعث میشود تا اعتقاد ایمانی در افراد ضعیف شده و زمینه های « فسق، فساد، رذالت، ناکسی، فرومایگی و پست فطرتی » را مساعد میسازد.

چنانچه استاد امین الدین « سعید افغانی » در تفسیر احمد؛ پیرامون حسادت، چنین نوشته است:

« حسادت، مریضی مهلکی قلبی است که از افراد بد طینت و شرور، ناشی میشود، همان کسانی که تاب تحمل دیدن خیر و خوبی، شادی و خوشحالی را برای اشخاص دیگری ندارند و خیر را برای صاحب آن نمی خواهد، و فقط آن را برای خود میخواهد. بنابراین چنین کسانی دیدن نعمت و خوبی را برای دیگران ندارند و زمانیکه دیگران شاد باشد او ناراحت میگردد، این اشخاص از جمله اشخاص، حسود هستند؛ هر چند که آرزوی زوال نعمت را نکرده باشند.»

الهی!

از عرش عظیم و با مرحمت تو استدعا دارم تا:

- من را از صفات خبیثه و اخلاق رذیله بُخْل « بخیل، حسود و خسیس » نجات ده.
- من را از شر هر حسود که حسد میورزد؛ در حفظ و امان خود نگاه دار.
- من را به نعمات خویش که شامل « خیر، سعادت و رستگاری » است، مستفید بگردان.

امین یا رب العالمین

منابع و مأخذ:

- ۱ - سوره ۳: آل عمران، ایه مبارکه « ۱۸۰ ».
- ۲ - سوره ۴: النساء، ایه مبارکه « ۳۷ ».
- ۳ - سوره ۳: آل عمران، ایه مبارکه « ۱۲۰ ».
- ۴ - سوره ۲: البقرة، ایه مبارکه « ۱۰۹ ».
- ۵ - سوره ۵: المائدة، ایه مبارکه « ۳۰ ».
- ۶ - سوره ۵: المائدة، ایه مبارکه « ۲۷ ».
- ۷ - سوره ۱۱۳: الفلق، ایه مبارکه « ۵ ».
- ۸ - تفسیر احمد: جزء سی ام، سوره الفلق، « علاج مرض حسادت » صفحه « ۸۱۶ » نوشته: استاد امین الدین « سعید افغانی » چاپ دوم سال « ۱۳۹۸ » هجری شمسی.
- ۹ - لسان العرب، « ج ۱، ص ۴۷ » در مورد صورتهای بُخْل، نوشته: ابن منظور، محمد بن مکرم.
- ۱۰ - فرهنگ زبان فارسی: داکتر مهشید « مشیری ».

www.said-afghani.org - بازگشت به صفحه اصلی